ԱՐԱՐ ԲԼԱԼԻՊ ԱՆ ԱՂԱԹՈՒԲԳԱ. 1869 ԱԼԱՌԱՐԱՆԿԱ 23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՍԿԵՍԷՔԻՆՅԱՆ ԱԿՆԷ ՇՈՒՄԱԿԱՆ 349 ՀԱՅԵՏԱՄԲԵՐ 11 ՀԱՄԱՐ ԼՐԹԼԻՍ 1869

ՄԷՋՄՈՒՐԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշ պու Մէջմուայը Հավատիս, հէր հաքթա ճուամաս էրթէսի կիւնէրի պէյլիւք Նիւսխէսի, սայիր կիւնէր Ռուզնամէսի նէշր օլունմադ տըր։

Սէնէլիյի ըէշլին Ռուզնամէսի իլէ 150 ղրշ։
Ալթը այլըղը քէղալիք . . . . 80 »
Իւչ այլըղը քէղալիք . . . . . 45 »

Մէջմուանքն թանէսի 10 վէ Ռուզնամէ 20 փրա։

Տաշրալար իչիւն պէհէր նուսէրօսունա փոսթախանէ իւճրէթի ալ ընմադը խասսէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթքն պէհէր սըրտաը պիր տէֆալըգ 5 ղրշ։
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զ իտատ օլան, վէ ղազէթ սուրուն իլանաթի իչիւն այրըճա բասարըլըգ օլունուր։

Տաշրալարտան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթքն քոսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւկերինէ օլտուղու պու մահալտէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԸ ՆԱՖՈՒԱՅԸ ՍԱՅՈՒՐԷՅԷ ՄՈՒՍԹԱՖԱԼԻԳ ԶԱԶԷԹԱ

ՀԱՇՄԷԹԼԻԻ ԻՍՄԷԹԼԻԻ

ՖՐԱՆՍԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԻԶԱՍԸ ԷՕԺԷՆԻ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ

ՊԷՅ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ ՏԱԽԻԼԻՆՏԷ ՔԵԱՑԻՆ ՀԱԶՐԷԹՐ ՄԷՅՐԷՄ ՔԻԼԻՍԷՍԻՆԷ ԹԷՇՐԻՖԼԷՐԻ

ՍԷՆԷ 1869 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5 ԲԱԶԱՐ

Ճէնապը բապպը իղղէթ, զաթը Շեվքէթսիմաթը հաղրէթը Շէհնշահի-յի հէմիշէ սիլխահը Ալիի միւլիւ-քեանէլէրի իլէ իլել եպէտ բիրայէ պախշը տեվլէթ վէ սալթանաթ պու-յուրսուն։ Ամին։

Զէմանը միւճէտտէտիյէթիւնմանը փա-տիշահանէլէրինատ թէզայեհիտիւ շան ու շէվքէթը տեվլէթը Ալիյէլերի հաղ-դընտա նիչէ տասրը ճէլիլէյի միս-թահսէնէլէրի ճիվէկերը միրաթը զու-հուր օլտուղու միսիլու, կէչէնատ էս-րորա ճանիպինէ վագի օլան սեյահէ-թը Սենիյէլէրինատ տախի, պունճա նուսուսու թէվարիխատ մէսթուր, վէ սեհայիֆի ասարատ մանզուր օլմայան մուհասինի էվսաֆը Ալիյէ, վէ մէք-եարիմի ախլաղը ճէլիլէլերի իլէ հայ-րէթ պախշը չարագթարը ճիհան օլ-տուղուրը էճիլտէն, հիւքմատանը մէալի իւնվանը էրրոբանդն տախի պիլ մուգապէլէ տարիւսսալթանաթը սե-նիյէլէրինի ղիյարէթլէ, տիտարը միհ-ըենվարը փատիշահանէլերի միւշահէ-տէսի իլէ չէշրի մուխալիսէթլերինէ իղթիլասը Հնվարը հուպպու մէֆիսէ-ըէթ իթմէք էմելը, խայ իսանէլերի ու-ֆուդունատան, իսլամնատա Ֆրանսա իմ-բէրաթօրիչասը հաշմէթլու իսմէթլու Էօժէնի հաղրէթլէրինէն մանէնտը պէ-տերը դամէր թուլուս ֆիրուզու իս-թիսատ օլունտուդա, թէրաֆը միս-թէճէմիւլշէրէֆը սալթանաթը սե-նիյէտէն, շանը մէալի իւնվանը Շա-հանէլէրինէ շայան, վէ միշարալէյհա հաղրէթլէրինէն դատ վէ խասայիսի ճէլիլէլերինէ ըսյըդ վէ ճիսպան չէրա-յիթի միհմաննէվագի վէ իքրամ, վէ լէվազիմի խաթըրատի վէ իհթիրամ ճիւմլէյի ճէմիլէսինատէն օլմագ իւզրէ միշարալէյհանը էէօվմը բաղար ի-պատէթինէ տախի պիլ իլթիզամ թախ-սիս օլունաճագ զիյնէթ վէ թէչրի-ֆաթը բուհանիյէ թէֆէչրիւաթը ֆէ-խամէթլու տեվլէթլու Սատրազամ հաղրէթլէրի, վէ Ֆրանսա սէֆիրի միւսիւ Պուրէ իլէ ֆազիլէթլու Կա-թողիկոս հաղարաթը մէյանէսինատ պիլ խաթիշարէ միւճիպինճէ փարիսատ միւդիմ սալթանաթը սենիյէ սէֆիրի տեվլէթլու ճէմիլ բաշա հաղրէթլէ-ըինէ պա թահրիրաթը ըէմիյէ պէյան իլէ մահը հալին պէշինճի բաղար կիւ-նիւ Կաթողիկոսարան քիլիսէսինատ իճրասը միւսամիմ օլան Գուտտասը շէրիֆատ հուզուրլերի արդ վէ խաթիմ-զատ գելընմաղտա, պիլ մէմնունիյէ գադուլ պույրուլտուղու պա թէչէ-ըաֆ թէպլիղ վէ թէպշիր գելընմա-սը ադիպինատ, քիլիսէյի մեղքիւրինն ֆէվգէլատատ թէճճիղ, վէ հաշմէթլու իմբէրաթօրիչա հաղրէթլէրինէն հու-զուրինէ շայան սիւրէթատ թէղէինի թէրաֆը հաղրէթը սէտարէթէնա-հիտէն տէֆաաթլէ Կաթողիկոս հաղ-ըէթլերինէ էմր իւ թէնպիհ վէ մէսա-ռիֆաթընն տախի խազինէյի ճէլիլ-էատէն թէսվիյէ պույրուլտաղը պէ-յան գելընմադ օլմաղին, միճիպինճէ սէրիան իճրասընա թէչէպպիս գել-ընմադ, վէ մալիւմ օլտուղու վէճճ իւզրէ էյլ իւ նիհար ֆէվգէլատատ սայ վէ ղայրէթ օլունարագ, եվվէլա տէ-ըունու քիլիսատատ միհրապը քէպիրին սաղթէրաֆընտա իմբէրաթօրիչա հաղ-ըէթլերինէ մախսուս, վէ պիր դաշ նէրտիվէն իլէ միւրթէֆի պիր թախթ-կեահ գուրուլուպ, պալասը օյմա վէ հալաղզը տարաֆրին, վէ ալ գատի-ֆէ, վէ աղըր սըրմա իշլէմէ, վէ չէ-ըիա, վէ միւթեատատա սօմ ալթուն փիւսքիւլլէր իլէ միւզեյեն կիրպաս իլէ բուշխատ գելընմադ, վէ արդասը հարվանի հիւքմանի շէքլինատ ալ գատիֆէ իւզերինէ սերբմէ, վէ սըր-մատան իշլէմէ տրըլար իլէ միւզեյեն օլտուղու հալատ, օրթասընա խաս ալ-թունատան վէ ղայէթ միւսէննա օլա-ռագ արմայը իմբէրաթօրի վագ օլու-նուպ, պունունատա էթրաֆը մեշհու-տու ամմէ օլտուղու վէճճ իլէ հեզար-ֆէն հիւնէրվէրան իշի օլարագ ա-ղըր սըրմա իշլէմէ թէզեինաթլէ թէճ-հիդ գելընմադ օլուպ, մեղքիւր տր-մայը սեյր ու թամաշա իսթէղէր միւ-թէհայիր գալմադ տըրլար։ Զէմանեթ-ատի իմբէրաթօրիչա հաղրէթլէրի-նէն գուուտինէ մախսուս պիր միւ-զեյեէն թախթ, վէ պունունատա բիշ-կեահընատա նիմրագը պիր նամաղկեահ վագ օլունուպ, ճիւմլէսի սը բրմա չէ-ըիա, վէ բիւսկիւլլէր իլէ միւզեյեն աղըր կիւվեղ գատիֆէ կիրպաս իլէ բուշխատ գելընմադ ըսը։

Ինշ պու թահրիկեահէն գարշըսը-ատա Կաթողիկոս հաղրէթլերի իլեյա-տին Մոնսինեօրունա մախսուս օլան տիկէր իքի ատոռուն պալալերի վա-ատրինա տախի թուղրայը ղարրայը հաղրէթը փատիշահի վագ օլունմուշ իտի։

Դասընն սաղ վէ սոլ թէրաֆլարընա վէ պալատէ օլան իքի վերնատուն տախի ղայէթ աղըր սիւրէթատ թէֆ-ըիշ օլունուպ, քիլիսէնին տիվարլարը տախի մավի վէ ալ ադմաշայը նէֆիս-էէ վէ պէյազ սըրմա սաչագլար, վէ չերիտղեր իլէ տոնանթըլըգ, հավլի-նին իւզերի տախի քէմէրլերիլէ բուշի-ատ գելընըպ մավի զէմին իւղերինէ սերբմէ երլարը վէ սայիր կէօնակէօն թէզեինաթ վէ քիլիսէ տէրունինատէն սոզագ դաբուսունատագ նէֆիս խա-լիչէլեր թէֆրիշ օլունուպ հէր պիր դաբույա տախի աղըր բէրտէլեր թաալիդ գելընմադ ըսը։

Տէրունու քիլիսէտէ Ալադ խո-ըան տախի թէզեինաթը ճէսիմէ իլէ ըէվնագատար օլուպ, հաշմէթլու Բա-բա հաղրէթլերինատէն ադամմէճէ հի-պա օլունմուշ օլան քէպիր վէ նէվրեամ քալէմքեար խաչերուլթուն իլէ Ս. Գը-ըիգոր Լուսաւորիչ բէտերիմիզին Մա-սունքլարընը հաֆըզ օլարագ, մու-ախսարէն Բօմա ճանիպինատէն կելէն միւզեյեն սունատագ, մեղքիւր խո-ըանը իւզերինէ վագ օլունմուշ, վէ պէյլէճէ մէպալիլի քիւլլայէ սարֆը իլէ քիլիսէնին տէրուն վէ խարիճին-ատ թէզեինաթատէն արի ճիւղեի պիր մահելլատախի գալմամը վէ պէյիւքգա-ըունուն տը շարբընատա տախի օրթա-սա տեվլէթը Ալիյէ վէ պիր թարաֆ-տա Բաբա հաղրէթլերի, վէ տիկէր թարաֆտա Ֆրանսա տեվլէթի ֆախիմ-մէսի սանճաղլարը թէմէվվիճ իթ-մէքտէ պուլունմուշ իտի։

Տէրունու քիլիսէտէ տախի, Դա-սընն տըշարը թարաֆը իքի տայիրէյի թագսիմ օլունուպ, էօն թարաֆտա Եպիսկոպոսան էֆէնտիլերէ մախսուս ֆը բրօլայը իսկէվիլլէր, վէ օրթասը տի-բայուլարա թախսիս, վէ իքինճի տայի-ըէնին պիր թէրաֆը միլլէթիմիզ, վէ միլլը սայիրէ Գաթօլիք ըէհապինի միթէհայիզանընա, վէ տիկէր թէ-ըաֆը ասհասը ըիւթպէ վէ միւթէ-պէրանը սայը ըէյէ թախսիս գելընմը, վէ Զայնաւոր պատարագ իւչ չայրէ-քատէն զկյատէ սիւրմէմէք վէ մուն-թազամ պիր սիւրէթատ իճրա օլուն-մագ իւզրէ, քիլիսէ տէրունինատ պիր իքի ատֆա արարոզապէտլէր վասէ-թասը իլէ Կաթողիկոս էֆէնտի հաղ-ըէթլերի պաշլարընտա պուլունարագ թէճրիւպէլէր օլունուպ, հէր պիր չէյ հաղըր վէ ամատէ օլտուղու հալատ պու վէճճէլ թանզիմ օլունան թէզ-եինաթը միճէլա պիր նաղարը ալի թէադիդաթը իլէ տախի ֆէվգ էլատ թահսինէ չայան պույրուլմուշ տուր։

Եէվմի ճիւմատատ, իմբէրաթօրի-չա հաղրէթլերի, Ճայնաւորուն 3½ գարարլարընտա վուգուրինէ, վէ մէրի իւլ իճրա օլան քեաֆֆէյի արարո-զութիւնլարըմըզըն թանաշասընա բաղ-պէթլէ, Կաթողիկոս հաղրէթլերինի տախի Ճայնաւորտան սոզրա Պէյ օղ-լու Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսինատ գադուլ պույուրտաճաղլարընը խասսէ-թէն իսպարէ լութֆ պույուրուպ, թէ-ըաֆը գիյ չէրէֆը ասիլանէլերինատէն քիլիսէյէ պիր եատիկեարը տիանէթ ասարը օրմագ իւզրէ, պաթալ պիր սանաղը տերունինատ կօպլէն իչի օ-ըարագ զիյդըյմէթ պիր պատկերը քէպիրի, պաղը մէմուրին իլէ իրսալէ հիմմէթ, վէ տերագաղ քիլիսէյէ թալիգ օլմասը իչին քէնտի վաբօրու-նուն տօղրատաճը նէֆիրլերինի տախի թէրֆիզ պույուրմուշ օլտուղլարընտան, սանտըգտան սերիսն չըգարը-ըլըգ եալտըզլը չէրչ իւպէսինէ գօնու-

լարագ, մուվագգաթէն Թախթկեահըն գարշըսընտա Սուրբ Մարտիրոս խաբանը բիշկեաՀինէ վազ օլունմուշ. իշպու պատկերը քեպիր խաէ մէշահիրի րէսսամէն Ռաֆայէլին պիրինճի էլ հինէրինին սիւրէթի օլարագ, հազրէթի խաս էֆէնտիմիզին ճէպէլի Թափօր խուզէրինտէ իզհար կլէտիքլէրի սալթանաթը խաՀիկէսինի մուրէսսէմ Թրանսֆիկիւրասիօն Թապլօսու օլուպ, կօպլէն Թապիր օլունան իմբէրաթօր ֆապրիգասընտա իշլէնմէսինէ իքի իւչ սէնէտէն զիյատէ վագըթ սարֆ օլունմուշ օլտուղունտան, զայէթ կիրանպահա պիր պէրկիւզարը մուխալլաէթ սար օլտուղու Թագտիր գըլընըշ տըր ։ վէ չէրչիւէսի օրթասընտա պիր Թաճ իլէ գիյրինտէ ալթունտան պիր Ն․ եազըլարագ Նաբոլէոն խանինի, եանի պիր հէտիյէյի իմբէրաթօրիյէ օլտուղունու պէյան իտէր ։

Էհլի հիւնէր վէ սէնայի վէ Ռօմատա Վաթիգան միւզէսինտէ Ռաֆայէլին չէքտիյի իշպու Թասվիրին ասլընը կէօրէնլէր, նէ՛ նատիր վէ նէ զիյադէ գըյմէթ չէյ օլտուղունու ֆէհմ վէ քէշֆ իտէպիլիրլէր ։

Իշպու քիլիսէյի մէզպուր իմբէրաթօրիչայը միւշարիւլէյհանըն պու հէտիյէյի պէհիյէսի իլէ պիր գաթ տահա րէֆահատար օլարագ, ճէմի Թէտարիքաթը խիթամ պուլտուգտա, ճէմի իրթէսի միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի ճանիպլէրինտէն վէ Պէյլէր պէյլիկինտէն իքի մէմուր մուրախասէթի իլէ, հիտէթը քիլիսէ վէ Թախթկեահ խասսէթէն Թէբրիք գըլընարագ միւշարիւլէյհա հազրէթլէրինէ Թագտիմ գըլընմըշ տըր ։

Ումումուն Թապիլկէտէն օլտուղու վէճհ իլէ, ճէմի Թէշրիֆի իմբէրաթօրիշատէ, ճէմիյէթի քիւլլիյէ իլէ քիլիսէնին խութպէ գըլընաճաղը տէրքեար խուսուսինտէ, իզահամ մուգոյի իլէ պիր ուլզունուսլուգ մուգու պուլմամագ իչին, մախսուսէն պիլէթ պասըլըրըպ միլլէթիմիզ միւթէպէր ֆամիլեալարընա վէ միլլէի սայիրէտէն արզու էտէնլէրէ օլանլարա, վէ մահալը րէսմիյէտէն Թալէպ իտէնլէրէ խայլի պիլէթ իթա օլունուպ, պու վէճհիլէ տաղըթըլան պիլէթլէրին ատէտի 480է պալիղ օլմուշ տուր ։

Խմտի պունտա զէմանէտէն պէրու միւնթազըր օլունան հալս. Յ բազար սապահըսը պէյլէրպէյ քիլիսէյէ Թէշրիֆ պույուրան ղէվաթը միւթէպէրէ եանի միւթէպէրանը մէմուրին վէ հուզուրու միւթատ օլան վէ րուէսա վէ ճումլէ միւթէպէրանը միլլէթ, վէ գըսմը տիկէրտէն տախի պազը րուէսա վէ միւթէպէրան, վէ միլլէթի Ռումիյէտէն տախի Լօղօֆէթ պաշէ վէ Խօրիսթաքի էֆէնտիլէր վէ սայիրէ, վէ էֆրէնճէտէն տախի պազը մէմուրին վէ սարրաֆան, վէ միլլէթի Եէհուտիյէտէն Գօնտէ Գամոնտօ միւսթաթիլէն Թայէին օլունան մէմուրլար վասըթասը իլէ մինասիպ մահալլէրինէ էֆրէշթիրիլիպ, վէ միլլէթաէն սէքիզ ղէվաթ քիլիսէնին սօղատ գապուսու էօնիւնէ իքի Թէրաֆտան պահթիրըլիպ տուրմագ իլէ տիզիլիպ, վէ սաաքիրի հազրէթի Շահանէ սօղատըն պիր պաշտան օ պիր պաշըննատաք վէ քիլիսէ հավլիսինին իքի Թարաֆընտա տախի սաֆպէսթէ, վէ մուզիգայը Հիւմայուն ահէնկսազ օլարագ, փիսկօպոս էֆէնտիլէր հավլինին խուզէրինէ եաքըլըն քէմէրին ալթընտա էլպիսէյի ֆախիրէյի րուհանիյէլէրի վէ գաւազանլարը իլէ, վէ Լատին Մօնսինյօրու քիլիսէնին գարշուսունտա պիր Թէրաֆընտա վէ ազամէթէ իմբէրաթօրիչայը միւշարիւլէյհանըն հէտիյէ իմտիչ օլտուղու ալըր չուրչուա, վէ մէմտէր բուհանիսինէ մախսուս ալամէթ վէ Թէզէլլամթը իլէ կաթողիկոս հազրէթլէրի տախի սիկէր Թարաֆընտա իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին գուտումինէ միւնթազըր, վէ մուզըգալար վէ քիլիսէնին քեաֆֆէյի չանլարը սալթէնաթլ օլունուրքէն, վէ պէօյլէ գարպուտան գապուլ իթմէք իչին Ազարեան Ս. Գէրապայծառ վէ Ֆրանսա էլչիսի Մ. Թուրէ, միւսթէշարը Մ. Բուլթէ իլէ, վէ տէվլէթէ Աւսթրիանըն Պէօյիւք էլչիսի Բիւլթէմ պէյ, վէ պէյլէրպէյի սիվանը Հիւմայուն Արիֆի պէյ, վէ Շէհիր էմինի Սէրվէր էֆէնտի հազըր պուլունտուգլարը հալտէ, իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրի տէվլէթլու խամէթլու վալիտէ Սուլթան ալիյէթիւշշան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին ալթըն արապասընա րաքիպ օլտուղու հալտէ, ալայը վալա իլէ միւհաշլէմին քիլիսէնին գարշուսունա չէքիլիր իքէն, տէրհալ աշ ինանտ Թէրէննումա միւպատէրէթ գըլընմըշ ։

Իմբէրաթօրիչայը միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի քիլիսէնին իչ գափուսունա գատար կէլտիքտէ, խարիճէյի Թէշրիֆաթիյի ավանը Հիւմայուն Քեամիլ պէյ վէ Ազարեան գէրապայծառ իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին րէֆագաթընտա, միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի օթուրաճագլարը պուլունան Թախթա գատար կէլիպ, գարշուսունտա տուրան բիսկոպոսլարըն սըրասընտա տախի հազըր պուլունտուգլարը մահալէ վաըըլ օլտուղունտա, լէհճէսինտէ մէխսուս օլան քէմալը խուզուր իլէ ճէմաաթ... Թախթընա ճէլուս պույուրմուշլար տըր ։

Իմբէրաթօրիչայը միւշարիւլէյհա հազրէթլէրինին Թախթընտա ճէլուս պույուրտուգտան սօնրա, Ս. Պատարագ պաշլանըպ, Ազարեան գէրապայծառ հազրէթլէրի Պատարագ Թէշրիֆաթընըն պիրա նօգսան ճէրէյանը, վէ իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին վագըթ վագըթ իճրա էտէճէյի խուսուսաթըն Թէպլիղի իչին մէմուր Թայինին օլունմուշ իտի չէօյլէ քի Գէրապայծառը մումաիլէյհ ճէմաաթէրի իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ պատարագըն խիթամընա տէկին նէ Թէպտիլ իտպարագ կէլէմիշ իտէ, քեաֆֆէսինի միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի քէմալը խօշնուտիյէթ վէ նէզագէթ իլէ իճրա պույուրմուշլար տըր, վէ հէր նէ գատար քեաֆֆէյի Թէշրիֆաթը րուհանիյէնին իճրասը իլէ Թաճիզ օլմամասը իչին գիյամէ Թախաթա պուլունմասը Թէմէննի օլունմուշ իսէ տէ, արարօլուԹիւնլարըն Թէմամիյի իճրասընա արզու էթմիշ օլտուղու իչին գիյամէ այաղտա վէ տիզ իւզէրինտէ պուլունմուշ տուր ։

Պատարագ Ս. Աստուածածին վարըլ օլտուղտա, ինճիլի շէրիֆի պուս իթմէք ուսուլի միւշարիւլէյհա հազրէթլէրինէ Թէպլիղ օլունարագ, բիսգոբոսլար կիւրսիւհինտէն էն միւսինի պուլունան Իզնաթիոս սէրքիսգոպոս ճէյլ օլունուպ վէ սարկաւագըն էլինտէն Աւետարանը ալըպ, Ազարեան գէրապայծառ րէֆագաթի իլէ Թախթըն էօնիւնէ կիթմէքլէ միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի սաղի Թախթընտան իքի տէրէճէ աշաղը էնիպ քէմալը Թազիմ իլէ ինճիլի շէրիֆի պուս իլէտիմիշ տիր ։

Ալ Ճէյն սուք վագթը կէլտիքտէ, 18 բիսգոբոս կաթողիկոս հազրէթլէրինտէն ալ ճէյն ալմագ իւզրէ ագտէմ էտէպ խուրանըն էօնիւնտէ չիֆթ չիֆթ հազըր օլուպ, իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին տախի ալդումա պուլունմասը Թէպլիղ օլունտուգտա, տէր ագապ ալդըղը, էվվէլա իքի պուրուխավէրը սարքաւագ քահանալար կաթողիկոս հազրէթլէրինտէն ալճէյն ալըրագ սալըրա, իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ տախի սօղուգ գոշ... կաթողիկոս հազրէթլէրինէ Թագտիմ էտիլիպ, իմբէրաթօրիչա պու րէսմի ալճէյն հէտիյէսի փարլագ իլէ միւլազիմ օլունմուշ տուր ։ պատէհու բիսգոպոսլար իքիշէր իքիշէր կաթողիկոս հազրէթլէրինին [illegible] ալճէյն իմբէրաթօրիչա իլէ պիրլիքտէ ալտըլար, սօղրա գատար ..., մուզըքալար [illegible] հազրէթլէրինի սէլամլայըպ, միւշարիւլէյհա հազրէթլէրի տախի պաշ էյմէքլէ մուգապէլէ պույուրմուշլար տըր ։

Իմբէրաթօրիչայը միւշարիւլէյհանըն Պատարագ խիթամընա գատար խալագ էյլէտիյի սապըր մանէնթ վէ խուսուսիյէթի ճէմաաթ հազըրունըն քէմալը հայրէթ վէ խօթխօղանըն միւճիպ օլմուշ տուր. Թախթըն չօքուրունա իւզէրինտէ վաղ օլունմուշ խալի Ֆէնէրլիլէրին Մխիթարեան րահիպլէրի Թէքմիլէթի իլէ Ֆրանսըզճայա Թէրճիմէ վէ Թապ օլունան Թամամ Թէշրիֆաթլը պատարագ քիթապը իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ Թագտիմ օլունմուշ, Թէրճիմէյի պատարագըն Թէմամիյէթինի Պատարագըն Թէշրիֆաթլարընա վագըֆ օլմուշ իտի ։

Պատարագ խիթամ պուլտուգտա, Ազարեան գէրապայծառ հազրէթլէրի գըսմը ալինի լիսանը Թէբրիք վէ թէշէքքիւր էտէրէք, Օսմանլըճա վէ Ֆրանսըզճա Թէրճիմէսի իլէ իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ Թագտիմ օլունմուշ իտի ։ Իշ պու Թէրճիմէյի իլէ

պէյանի մէյլինիմէթի ալիմինէսիյէթիմիզ, մէյլինիմէթի ալէմ չէքմէթմէսալ քէրամէթնիւմա սալթանաթ իւ իւնէօվմիւշ հիմայէ Թա- իւզէրինէ էֆէնտիմիզ Սուլթան Աբտիւլ Ազիզ խան հազրէթլէրինին ալիյէ քէչմէտիլէ խամէթլէրի վալ ... իլէ, Օսմանլը քէյֆիյէթլէրինէ Թապիյէթինտէ իլ... ։ Ալիյէթիւշշան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին սաղլըղի Թէքրարէն մատահ իքէն, պատարագ սօնրանտա ... ալթըն վէ արզի պիրլէշտիրիլմէսինի ժամանաքինէ մահմէտ Թալիպլէրինին Թէքրար Թէքրար օլսուն, խամէմզիյէթին սիւլէյմանլարընտան չէք ... չէքմէք ... պիր ... տուա իլէ ... միւլք, միւլք, միւլք ։

Իքինճի պէյանի ... իմբէրաթօրու պուլունան իսքէնտէրիե Նաբոլէոն վէ հազրէթլէրի իմբէրաթօրիչա Էօժէնի հազրէթլէրինին, վէ մախսուսէն նէճապէթմէաապ շէհզատէ իմբէրաթօր պրէնս ... իլէ պիրլիքտէ միւլք տուալարընա դաղըլ օլմուշլար տըր ։

Իշթէ Թէրճէմէսի սուրէթը մէզքուր ։

Ճէնապը Բաղտալ արքեպիսկոպոս Թարպիէ վէ կէօրմէսինի Թէսարիւֆ պուլունան Փերայի Վիդա ... Թէրճիմէ ... իքէն Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ վէ մէհտի աիւլէյէ սալթանաթլարըն մէվալի Թէքթամը էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ վէ չահանէ ... Թայիֆէ ... էֆէնտիմիզ ... վէ սալթանաթլարըն ... իմբէրաթօրիչա ... Ալէսթերին քէմալը Թապիյէթինէ ... սարիֆ ...

Վէ սանա ... էպէտի մէճմ ... ։ Ամին ։

Ճէնապը Նէճաթպախշայը Աէմ հազրէթէ խաս, Հազրէթլէ Իսպանիա Նաբոլէոն իմբէրաթօր իլէ էլան իշ պու քիլիսէյի չէրիֆէ պիրլէր իլէ պէրապէր խալալ իտիպ իֆֆէթլէ իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին գուլագլու Հիւքիւմտարլըղինի Թէյզ վէ էլթաֆը րէֆալինի իլէ մաղամալ իլէ . զիրի ... անտէրի ... անլէրի ... հէֆզ իտիւր, վէլի աչալ ալիխալէթլէրինի ... իյթաֆ ... ։ Ամին ։

Պատէհու կաթողիկոս հազրէթլէրի իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ Թէչէքքիւր ... ։

Իշթէ սուրէթը Թէրճէմէսի ... Ավսատ.

[illegible]

մէ դպրոց օրինաւոր եղեռնագործութիւն օ-
րանգ տըր ։

Խնդի պու մինչ... սկզբունքի տպաւորութիւն պիտի ծնունդ մեծապատուանը ռուսանելէ իրե ռեկ-տիլ մէ ռեկիլէպան օրհրատ, պու աճով տակէրի տախի ճէնապը բաւրպիլով աշխ-մինէ մինաճամբէ, գաղթը հալածեալ-մամէրի, մէ մուղարու մուփախտա-մինը, չէմքնժըլու փառաշահմիրզըն մուդթէթիւի խալի հալածեալու իմ-բերաթօր Նաբօլէոն Հազրէթլէրի, մէ մէլիի ահալերինէ տիւքէչը աշգը իւ-միտ օլան գլըչերէֆ միլլէթինից իւղէ-րինէ փէյդ մէ թեպերրիւքեամը Բաւ-մանիյէյի տալէթ իւերիւ ։ (¹)

Պա իուսուս, մաաամ, մէմալիքի մահրուսէի Շահանէլէրինաէ մուճեա-րիուի նիզամնամը աէվլէթ մէ մուէ-նիրուի պիտիեանը մէտէնիյեթ օլան մէ-լինիմէթը պիմինէթիմիզ, փատիշա-հմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ ռեկ-տիլ մէ ռեկիլէպան լէյլ ու նիհար է-տիյէյի խայրիյէյէ մուվաֆեպէթէ մէֆրուզուր, գիրա մուճէրրէտ սայէի չէվքէթվայէի ճէնապը ճիհանտարիւէ-րինաէ պիլ ճիւմլէ թէպաա մէ գիրի տէսթան, պիլա փէրգը մէզհէպ մէ ճինս մուսավաթէն մազհարը նիմէթը տալէթ օլմագտայըզ, մէ էլեէվմրա-թը հաշմէթմանաթէլերինին թէշրիֆի իւ-լէ մուշերէֆ օլմամըզ տախի օլ սայէի լութֆվայէի փատիշահանէլէրին պիր է-սէրը ճէլիլի տիր ։

Մաամաէ, քիլիսէյի անիյանէմի-զի պիր պէրկիւզարը շանկվարանէ իլէ տախի թէզկինէ լութֆ մէ իհսան պու-յուրտունուլ ։ Ինմէրէյի փուատը մէ-ալինիւժանը տիանէթմէրիվէրի օլան պու եսէր ճէմիլլէրի, պիզլէրէ մու-եպպէտէն մուզէքքէրի էլթաֆ մէ ֆեզայիլի ճէլիլէլէրինէ պիր մէաէրէ օլանագ տըր ։

Խնդի պիլ ճիւմլէ միլլէթիմ թէ-րաֆընտան արզ իւ պէյանընա վասէ-թա օլտուղում թէչէքքիւրիւ գապու-լէ բույուրմ պույուրմանըզը տախի խատաէթէն նիյազ իւերիմ ։

Թէչէքքիւրնամէյի մէզպուրու գը-րաաթը խիթամընտա իմփերաթօրիչա հազրէթլէրի Ազարեան գերապայծա-ռը գարիհէլէրինտէն իքի խուլուս պէյան պույուրմուշլար տըր, պիրի-սի, գիքը օլունան խորհրդատուր քիթապընըն իւք սահիֆէսի պաշընտա կաթողիկոս մէ պիլ ճիւմլէ բիւզա-պոս հազրաթընըն իմզալարը իսմ մէ էլգապլերինի մէ թեմեէրինի գայտ է-տիպ, քիթապը մէզքիւր քէնտինէ պիր գիւզէլ յատիգեար օլաճա-ղընը պէյան իլէ թէսէլի տիր քի, երթէ-սի կիւնիւ մուաճելինէ իճրա օլունչ տուր ։

Մէ տիկէրի հազգընտա «արզ իւ «խաէրիմ քի ալմիչ տիր լիսանը լէ-«թաֆէթ պէյանը իլէ, պէն քէնտիմ «խորանըն պալանը կիտսիզ կաթողի-«կոս հազրէթլէրինին երուզալիմը «եռէքյիմ մէ օրհնութիւնու նիյազ «էտէրէք քէնտինէ օլան հիւրմէթ մէ «րայէթը մախսուսէմի ալէնէն իղհար «մէ խայալ խաէյիմ» ։

Ազարեան գերապայծառ տախի չէօյլէ ճէվապ իյլէմիշլէր տիր ․ «պու «վէճհ իլէ քիլիսէյի չէրիֆէ ալիմ «հիւրմէթ ըզհար պույուրմուշ օլուր-«սունուզ» ։

(¹) Կաթողիկոս հազրէթլէրինին իչպու թէշէքքիւրնամէլէրինաէ ... տուրքիւն ... օլան ... Ֆրանսըզ միլլէթինին իւմիտ մէ մուհապպէթի ալէնէն մախսուսէն տիր ան-տիպինի մուշարիլէյհա իշիթմիչէ գալըբ մաաէրաանէլէրի օլ ալրէճէ մուլթէֆաթէ օլմուչ տուր քի թարիֆ օլունամազ ։

Իչպէ խոէ թէքրարլամըչ տըր մու-շարիլէյհա հազրէթլէրի, «էչլէ խոէ րեճա իւերիմ, խալքը մէրհիմէ կա-թողիկոս հազրէթլէրինէ պու արզիւ-մու քի խուրմաթ աշխար էնմէսին ։»

Օլ վագըթ Ազարեան գերապայ-ծառ Գաֆթանճեան Հ. Եղիշէ վար-դապետ վասէթասը իլէ իմփերաթօրի-չայը մուշարիլէյհանըն պու էմէլինի կաթողիկոս հազրէթլէրինէ թեպլիղ պույուրմուշլար տըր ։

Մէ իշպու իմփերաթօրիչա հազ-րէթլէրի թախթընտան էնիպ մէ Գա-տըն օրթասընա կէլմէքտէ կաթողի-կոս հազրէթլէրի տախի բէրապէր իքի ադըմ էնմէյի անտէ, մուշարիլէյհա հազրէթլէրի կաթողիկոս հազրէթլէ-րինին հուզուրունա եքրէ պէրապէր գալանըզ մէ ադօթինի պուս էտէրէք, ՊՍՏԵՓՍՏԻՆ քէլամը իլէ, կաթողիկոս հազրէթլէրինին օրհնութիւնունի-յազ էյլէյիպ մուշարիլէյհ հազրէթ-լէրի տախի օրհնութիւնու իթա իյլէտիքտէն սօնրա, Ազարեան գե-րապայծառ հազրէթլէրի տախի մու-շարիլէյհանըն էլինտէն թութուպ գաւուրմուշ տըր ։

Պու սըրատա քէաֆֆէյի բիւզա-պոսլար թաքիպ իլէ քէմաֆիլիւտա-պըր քիլիսէ հաւլուսունա չըքըպ, մէ կաթողիկոս հազրէթլէրի իլէ Լա-տին Մոնսինեօրու Բլիւմ իմփերաթօ-րիչա հազրէթլէրինի էօնլէրինէ ալըպ աճէլեթէ աճէլեթէ ճէմիյեթի սէլամլը-յարագ քիլիսէնին իչ գարուսու էօ-նինէ վասըլ օլանագ էմալէրաէ, Ա-զարեան գերապայծառ իմփերաթօրի-չա հազրէթլէրինէ արաբայէթինաէ մուղըն ուղընճա օլտուղունտան օլ մուսաէթաէ եօրումուշ օլտուղլարը-նը իթիզար էյլէմէլինաէ, մուշարի-լէյհա հազրէթլէրի խոէ աէյիլ եօ-րուլմուշ օլմաղընը իլա պիր մայլի տահա մուամէլա օլայըլար պու խոշ-նուտլիյէթը քեամիլէ աղնէյէճէյինի պէյան պույուրմուշլար տըր ։

Օ արաստ մուգըրտայը Հիւմայուն քիլիսէ հավլուսունտա թերէննիւմ-սազ օլմագտա իտի ։ Իմփերաթօրիչա-յը մուշարիլէյհանըն լէհճէսինտէ հիտ օլունան տաարը սուրուր մէ ինշիրահ ահալինին թարիֆէ կէլմէզ պէհճէթը գալպ մէձմունիյեթինի մուսթեգլիմ օ-լմագտա իտի ։

Իմփերաթօրիչա հազրէթլէրի կա-թողիկոս հազրէթլէրինաէն մուֆարա-գաթ էթմէզտէն էվվէլ, գարունուն էօնինտէ էվէլէա չու գինէթը բու-հանիյէտէն սոլայը հիսս իթմիչ օլ-տուղու մէմնունիյէթի պէյանատան սօղրա, արարողութիւնու մուղըն պա-յէթ մուռթէհախր մէ վաճիպ իւլ իթի-նա պիր արարողութիւն օլտուղունու թահսիլին պույուրմուշլար տըր ։ Սօղ-րա Մոնսինեօր Բլիւմ աէօնիւպ Բարա հազրէթլէրինին խաթըրը չէրիֆլէ-րինի խաթիրսար պույուրուպ, քեմա-լը ըրհէթ մէ աֆիյէթաէ պուլուն-տուղունուն հապէրինի ալմագտա օլ-տուղում իչին գայէթ մէմնունումաէ-միշ տիր ։

Մէ քիլիսէ գապուսու բուչկեահինտէ կաթողիկոս հազրէթլէրինաէն մէ-տա խաէճէյի էմաաէ, իմփերաթօրի-չա հազրէթլէրի քէնտիսինի կաթո-ղիկոս մէ բիւզաբօսլար հազրաթընըն տուալէրինէ թէվլիմ խաէրէք, մու-փարագաթ իյլէմիշ, համէաաց օ-լան նէյլէր մէ չարախնըլարա, սաֆ-պէթէ օլան աաաքի Շահանէ մուզի-գայը Հիւմայունու թերէննիւմաթը տախի աքս էնտազ օլարագ, պու իմ-թիֆագը նամէթեյնաէն գալըպ լու հազըրուն թարիֆ իւ պէյանտէն պի-րուն աէրէճէաէ մութէհասսիր օլմուչ տուր ։

Օլ վէճհ իլէ մուշարիլէյհա հազ-րէթլէրի բիւզապոսլար արասընտան կէչէրէք մէ թէքրար իքի թէրաֆը ախլաֆիյարապ սօղադ գարուսունտան էօնիւնէ քէչլէմէ գըլընըան ենիչ օլ-մուգլէրինէ թարապա մաղէլի իլէ Ֆրան-սըզ ախրայընա աղլէթ պույուրմուչ-լար տըր ։

Ձիյնէթը բուհանիյէ խիթամը ա-գիլինաէ, Ֆրանսըզ աէֆարէթխանէ-սինէ ալլէթթէ, հուզուրու իմփերա-թօրիչայէ տաէխուլէ վալը օլան գէվա-թը մուլթէպերէ ։

Սեմաճէթլու կաթողիկոս էֆէնտի հազրէթլէրի ․

Մարաշ Սերբիազօպոսու փաղի-լէթլու Արելեան Պետրոս գերապայ-ծառ հազրէթլէրի ․

Վէնէտիկ Աբբահայրը փաղիլէթ-լու Հիւրմիւզեան Գէորգ Սերվիլօ-պոս հազրէթլէրի ․

Մերտին Սերբիազօպոսու փաղի-լէթլու Մելքոն գերապայծառ հազ-րէթլէրի ․

Երզրում բիազօպոսու փաղիլէթ-լու Սմբատեան գերապայծառ հազրէթ-լէրի ․

Միւթէպերանը միլլէթտէն Շու-բայի աէվլէթ արասընտան Վալեան Սուլթան ալիյէթիւշան հազրէթլէրի սարրաֆը, սաաաէթլու Մըրըըըը Պօ-ղօս պէյ հազրէթլէրի ․

Ցիվանը Ահքեամը Ատլիյէ ազա-սընտան սաաաէթլու Գասպար պէյ ․

Ցիվանը Ահքեամը Ատլիյէ ազա-սընտան սաաաէթլու Վարդան պէյ ․

Ցիվանը մուհաքեմաթ ազասընտան Ցավուլթ Մկրտիչ էֆէնտի ․

Ձիվաթը միւթէպերէյի մուշարի-լէյհիմ ճիւմլէսի հուզուրու իմփէ-րաթօրիչաէ նիմ տայիրէ օլարագ լարը հալաէ, իմփերաթօրիչա հազրէթլէրի կաթողիկոս հազրէթլէրինին էօնիւնէ կէլիպ, պու կիւն գայէթ եօրուլմուչ օլտուղունու, մէ արարողութիւնլարըն քեմալի ազամէթ մէ թեսիրինի աէֆա աէնա էյլէմիչլէր տիր ։

Պատէհու Հիւրմիւզեան Գէորգ գերապայծառըն էօնիւնէ կէլիպ, մէ-նէտիկէ ալլէթինաէ փաքս պիր մի-գիթա մէրմէյէ վաղթը օլմասըզընը մաէթթէնաէնիւֆ պէյան պույուրմուչ ։ Սօղրա Արել գերապայծառըն էօնիւնէ կէլիպ, Մարաշ մուխօնարլըղընըն ահ-վալինի սուալ պույուրմուչլար տըր ։ Մէ Ախթամնեան պու գատար բիւզա-պոս պուլունտուղունուն սեպեպինի աղնամագ մուրատ իւթաիյնաէ, Սու-նադոսա թէճէմմիւ օլունմուշ օլտու-ղու թէֆհիմ գըլընմըղտա, պէօյլէ պիր վաղթաա Ախթամնեան պուլուն-մուշ օլտուղում իչին, քէնտիմի մէ-սուտ տասա խաէրիմ տէմիչ տիր ։ Մէ գաչ բիազօպոս Սինատոսա պուլուն-տուղունու սիւալ իյլէմիշ, ճեաայ խաէն ճէվապը վէրիլմիչ տիր ։

Սօղրա Երզրում բիազօպոսունուն էօնիւնէ կիտէրէք, Երզրումուն Ախ-թաէյէ պուլունտուղու պաշա իլէ, էարըն եօլլար սայէսինաէ էնգարիպ Ախթամնէ իլէ իմթիմաթըն քեսպի ուս-հուլէթ իւտէճէյինի թէֆհիմ պույուր-մուշլար տըր ։

Պատէհու Ազարեան գերապայծառ կաթողիկոս հազրէթլէրի թարաֆըն-տան իսթիրտա իյլէմիշ տիր միւթէպէ-րանը հազըրունու տախի քէնտինէ թաղտիմինէ ։ Մէ պուննան տախի իմփերաթօրիչա հազրէթլէրի գայէթ մէմնուն օլտուգտա, Ազարեան գերա-պայծառ Մըրըըըը Պօղոս պէյ յէնէն պայ-լըղը մուամէլէյէ պուլունտան էէվ-լէթէ մէմուրիյեթինի պէյան իթմէք-

տէն սօղրա, տէֆա քէնտի մալըմա-մու բրէնտ իմփէրիալըն իհսան պու-յուրմուչ օլտուղու ընտիրութիւնը հիւսնուր օլտուղունու տախի պիլտիր-տիքտէ, իմփերաթօրիչա հազրէթլէրի չէօյլէ ճէվապ պույուրմուշլար տըր ․ «Շարդ տա պու ընտրութիւնը աղա պուլուտուղունա գայէթ մէմնունում ։»

Մէ Գասպար պէյ մէ Վարդան պէյլին մէմուրիյէթլէրի սիւալ օլուն-տուգտա, միւնասիպ ճէվապլէրի իթա օլունտուղու սըրատա, Շուրայի աէվ-լէթ մէ Ցիվանը Ահքեամը Ատլիյէ թէշքիլաթը, Զաթը հազրէթի մու-լուքեանէլէրին նիւխպէյի ասարը մէյ-մէնէթ ախտարը թէտարէքերմէլէրին-տէն օլան իհսանաթը ճէլիլէ մէ բէ-աէնտիրանէն օլտուղունու փախրէն պէյան պույուրմուշլար, մէ պաշգա-ճա Վարդան պէյին պիրինճի Նապո-լէոն Պօնափարթըն թարիխինի թիւրքի ճէյէ թահվիլ մէ թապ ու նեշր իյլէ-միչ օլտուղունու, մէ Գըրըմ մուհարէ-պէսինաէ տախի Ֆրանսըզ աօնանմա-սընա սէպպաթ իւտէն խըտմէթի զիքր օլունտուգտա, պու պապաէ մուշարի-լէյհա հազրէթլէրի, մէմնունիյեթի մախսուսէ իըզհար պույուրմուշլարտըր ։

Մէ տավուլթզատէ Մկրտիչ էֆէն-տինին մէմուրիյեթլէրինի տախի սիւալ պույուրուպ մէ Ֆրանսըզճա աղնար փազլը թէքէլլիւմէ մուգթէտիր օ-լտուղունը պէյան իլէտիքտէ պէն տախի Թալեանճայը աղնար փազլը թէքէլլիւմ իտէմէմ պույուրմուշլար տըր ։

Իչթէ պու վէճհ իլէ հուզուրու հազրէթը իմփերաթօրիչայաաէն ունսուր չերէֆինէ նայիլ պույուրուլան միւթէ-պերանը միլլէթին պէհճէթլէրինին պըր պըր թէրաֆը հազրէթը մուշարիլէյ-հաաան մազհար օլտուղլարը թէվաճճ-ճիւհ մէ ըլթիֆաթը ալիմէ սայէսի չէվքէթվայէյի հազրէթը մուլուքեա-նէաէ կէրէք զեվաթը մուաէպերէյի մուամէլէյէհիւմին մէ կէրէք ճիւմլէ-յի միլլէթիմիզին տախի պատիսի փախր ու չերէֆի օլմուչ տուր ։

Նիհայէթ իմփերաթօրիչա հազ-րէթլէրի կաթողիկոս հազրէթլէրինէ պիր սօն թէշէքքիւրէ տախի թէնեզ-գիւլ պույուրուտա, պու կիւնքի րէսմ-ոէ աույուղումէ մէմնունիյէթի, մէզհեպ-տաշլարըմ տախի իֆատէ մէ թէպլիղ իթմէյի ռիճալէրէ իհսանէ խաէրիմ աէ-յէրէք վէտա խուլուպ, ճիւմլէ հազը-րուն տախի մէմնունէն մէ մէսրուրէն աէվէթ իյլէմիչլէր տիր ։

Այդ աէմաէ իմփերաթօրիչա հազրէթ-լէրի թարաֆընտան վագը օլան սըրա-ըըշա մէպնի, խորհրդատուրըն իւք սա-հիֆէսինէ Սնոսն Պետրոս ինքնագրդ Պապիլոնը մէ 18 բիւզանդոս հազրաթը քէնտի իսմ իւ էլգապլերինի մէ թեմ-լէրինի քէնտի խաթթը աէսթլէրի իլէ թահրիր մէ վազը իմզա էտիպ, մէ պիր աէ Ֆրանսըզճա թէշէքքիւրնամէյի ումումի թահրիր, կաթողիկոս մէ ճէ-միի բիւզապոսլար հազրաթը թէրա-ֆընտան իմզա օլունուպ, ալ աթլաս մէ գօտէլալէր իլէ մուզէյյէն պիր քեսէ աէրունինէ լէֆֆ իլէ, փէրտասը սապահըրը մէզքիւր խորհրդատուր մէ թէշէքքիւրնամէյի ումումի Ազար-եան գերապայծառ վասէթասը իլէ հուզուրու հազրէթը իմփերաթօրիչա-յա թագտիմ գըլընմըշ տըր, մէ գիքը օլունան խորհրդատուրտէն ի-քի աաէտի տախի քէզալիք մուղէյ-յէն օլարագ իմփերաթօրիչա հազրէթ-լէրինին իքի ռեկիլլէրինէ իթա օլուն-մուչ տուր ։

Մէսմուխիմիզ նազարէն իմփերա-թօրիչա Եօժէնի հազրէթլէրի ախշա-մըը զաթը քերամէթսիմաթը հա-

րէնը Թաճտարի իլէ միւլագաթընտա քիլիսէմիզին միւքեմմէլ Թէզեինաթընտան վէ քէմալը սիւքիւնէթ իլէ իճրա օլունան նիզամաթտան, վէ սէզավարը նազարը րաղպէթ օլան ուսուլի այինիյէսինտէն ֆէվգել ղայէ միւթէեսիր, միւթէլէզզիզ վէ մէսրուր օլտուղունու զաթը հազրէթը միւլիւքեանէյէ վէ սայըր վիւքէլա վէ զէվաթը քիրամէ լութֆէն պէյան պույուրմյա հիմմէթ իթմիշլէր տիր։

Քէզալիք, կաթողիկոս հազրէթլէրինին քիլիսէսէ գրասծ պույուրտուղու Թէշէքքիւրնամէնին սուրէթինին ախշամըը պա Թէլէգրաֆ Փըրանսայա Թէպլիղինէ հիմմէթ իյլէմիշլէր տիր։

Վէ Թէշէքքիւրնամէյի մէզքիւրուն պիր եէրինտէ իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին քիլիսէմիզէ Թէշրիֆի հաշմէթրէսիֆի եէօվմիւնիւն իլա իւլ նիհայէթ իւլ զէման վէ իւլ սուհուր րույի զէմինտէ պագի վէ էպէտի եատիկեար օլունաճաղընա տայիր օլան սաթըրլարտան գալպը նէզաքէթմէապը հազրէթը իմբէրաթօրիչա մալումլը հուզուր վէ սուրուր օլմուշ տուր։

Վէ բազար ախշամըընտան պէտէն 3 կիւնէ տէկին քիլիսէ գարուլարը ահալիյէ աչըգ պըրագըլըպ, միլէլը միւխթէլիֆէտէն քիլիսէնին Թէզեինաթընը սէյր ու Թէմաշայա կէլէնլէրին սայըսը գալէմ իլէ Թարիֆ օլունամայըպ, Թէզեինաթը մէզքիւրէ ալէլ խուսուս Թախթկեահը իմբէրաթօրիչա վէ եատիկեարը տիյանէթ սարը միւշարիլէյհա օլան պատկէրը քէպիր, վէ Թուղրայի զարրայը հազրէթը Շահընշահի ճիւմլէյի միւթէհայիր իյլէմիշ տիր։

Բապըլիմիզ Թասլա հազրէթլէրի զաթը խղհէթսիմաթը ճէնապը Շահանէնին էօմրիւ իգպալը մ... ...իւքեանէսինի րուզ էֆզուն, վէ էյամը մաալէթպայաթը Թաճտարանէսինի հէմիշէ սէֆա վէ մէսէրրէթ մագրուն, վէ Թուլուու աֆիթապը ալէմթապը չէվքէթ իւ սաթանաթլէրինէ պուրճու շէրէֆ օլան վալիատի միւհթէրէմլէրինի հէր տէմ տիլշատ վէ բիւր սուրուր վէ Շահզատէկեանը նէճապէթինիշանլարընը վէլինիմէթիմիզ էֆէնտիմիզէ, վէ վէլինիմէթը պիմիննէթիմիզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինի տախի պիզլէրէ վէ ճիհանէ պաղըշլայարագ սայէի լութֆվայէի ճէնապը միւքսարիլէրին, պիլ ճիւմլէ Թէպաա վէ զիյրի տէսթան հագգլէրինտէ էպէտուլ պույուրսուն. Ամին։

Պիլ ճիւմլէ վէ պիլա ֆէրգ սայըր ըռսիլգայը Թէպաայը սալթանաթը սէնիյէլէրի իլէ միլլէթը աճիզանէմիզին տախի, փատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին եէվմը ճիւլիւսի մէյմէնէթմէնուս Շահանէլէրինտէն պու անէ կէլինճէյէտէք լութֆ վէ իհսանընը կէօրմէտիկիմիզ պիր կիւն սախի կէչմիշ օլմայըպ, պունուն ֆէրիզէյի Թէշէքքիւրիւնտէն աճիզ վէ գասըր գալըրըզ իքէն, պու տէֆա միլլէթը աճիզանէմիզէ իհսանը ալէլ իհսանը փատիշահիլէրի օլմագ իւզրէ, հաշմէթլու Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը հազրէթլէրինին քիլիսէմիզէ Թէշրիֆի իլէ տախի պէկեամ պույուրմասընա միւսաատէի քերամէթմաէի փատիշահանէլէրի չայեան վէ երզան պույրուլմասը, ալ ասյիլ գայամէթը լութֆու մէրհամէթլէրի օլտուղունտան, պունուն Թէշէքքիւրինէ սախի էօմրիւմիւզ քիֆայէթ իտէմէյիպ, միլլէթ տուրատուքճա հալ վէ իսթիգպալտէ միւէպպէտէն զիքրը զէպանը սամէ օլաճագ տըր։

Միզանը մէտէնիյէթը ճիհանէ սայէի գուտրէթվայէի ճէնապը ճիհանտարիանէ Տէվլէթը Ալիյէնին նէ մէվգիի միւրթէֆիյէ սալիտ օլտուղու, վէ իւլամ վէ իըրիմթիյան պիլ ճիւմլէ Թէպաա վէ զիյրի տէսթանըն Թախթը ալիթախթը սալթանաթը Սէնիյէտէն րէֆթէֆ օլան նուրու ֆէյզը մէտէնիյէթտէն նէ մէրթէպէ միւնէվվէր օլտուղլարը պու հատիսէի սաիտէ իլէ ալէմ միւսթէպան օլտուղու միսիլլիւ, հէր միլլէթին Թէրքիպաը պէտէնը տէվլէթին պիր ճիւզի օլտուղու տախի, պու տէֆա միլլէթը աճիզանէմիզ խասպէթ իսէն չու հիսսէյի ճէմիլէ իլէ տախի միւսաատ օլմագ, նիյաթը խայրիյէթ իթիասը հազրէթը փատիշահիյի միլլէթը աճիզանէմիզ հագգընտա պու տէրէճէ սայէտար իսէն Ջաթը հազրէթը սէտարէթբէնահիյէ վէ վիւքէլայը ֆիխամ վէ չու ուլուրա պէգլը սայ վէ ղայրէթ իսէն պիլ ճիւմլէ իսպըրիսահնը միլլէթէ գայէն վէ միւէպպէտէն էմատըն մէֆրուզ օլտուղունտա շիւքրանիյէթէ, պու տէֆա իշ պու վարագամըզ վասըթասը իլէ տախի պէյան վէ իլանընա միւսարաաթէ, մէաս վէ միւֆթէխիր օլուրուզ։

Պալասէ պէյան օլունտուղու միսիլլու, զիյրի ճէնահը սալթանաթը Սէնիյէսէ մահֆուզ վէ պէրհայաթ օլան միլէլի միւխթէլիֆէնին հէր պիրի, ճիւմլի տէվլէթին պէր ճիւզի օլտուղտան. հասպ էլ իճապ վէ գատէր պիրինին մազհար օլտուղու Թէֆազվիւգ վէ չէրէֆ ճիւմլէյէ պիլա օլմասը ումուրու Թապիյէտէնիսէ տէ, քէմալը էսէֆը տէրուն իլէ պէյանէ մէճպուրուզ քի, պազը մուհարրիրլէր խուսուսի իլէ պիզլէրէ տէ միլլէթտաշ օլսալ, Թէրպիյէ վէ մէտէնիյէթի տէ քիմսէյէ մէրմէսիւքլէրի հալտէ, պու տէֆա Թէշրիֆի իմբէրաթօրիչատան տօլայը միլլէթիմիզին պիր գըմընտա հասըլ օլան մէսէրրէթ վէ Թէմէյյիւզիւ նասըլ խաչըր տէ մահվ խաէրիդ նիյէթի իլէ՝ պիլէ պիլէ պիր Թագըմ մէգալէթը զայրի լայիգայէ ինթիշար իյլէմիշլէր տիր։

Պունտան պաշգէ Թէշրիֆի իմբէրաթօրիչա բէյամընտան ալէմին մէմնուն վէ մէսրուր օլտուղու սըրաստա, պիր մուհարրիրին, հասուն էֆէնտիլինին գաբուչին գըյամֆէթի իլէ պաչըընտա չապգա վէ պէլինտէ խըտէն գուշագ իլէ Ֆրանսըզ սէֆարէթինէ կէլմիշ, վէ օ հիյէթտէ հուզուրի իմբէրաթօրիչայէ չըգմըշ վէ քիլիսէտէ կիւեա խալէմիլէր լիրա վէ մէճիտիյէ իլէ սաթըլմըշ, վէ խըշչէրինէ քատէն զիւատէ միւմթէզ օլան ձայնատր պասապաց, կիւյա եիրմի տագըգա սիւրմիւշ([1]), վէ սահիհի պէշ եիւզիւ Թէճավիւզ իթմիյի հալտէ, քիլիսէսէ եալընըզ իքի եիւզ քիշի վար իմիշ կիպի հէզայանէ գըյամ իյլէտիյինտէն, պիլիւրէճ կէօզլէրին կէօրտիւյի վէ գուլագլարըն իշիթտիյի հագգըաթը հալէ, պու մազուլէ խիլաֆ իֆատէլէր իլէ պազը սէպու մազ... նը ալաթմայա գալգըշմըշլար, նասըլ քիմսէլէր օլուր, վէ օգույանլարընը նէ եէրինէ գօյար. պունու տա էֆքեարը ալիմէնին հիւքմիւնէ իհալէ իտիպ, պու մազուլէ մահսուլ հայըլ խայէն շէճէրը հէւրրիյէթ վէ նէզաքէթ հազգընտա իղհայը Թէհասիւֆիւ ալըմ իլէ իքթիֆա իտէրիզ։

(Թէրաֆիւմըզա վարիտ օլան Թաֆսիլաթնամէ տիր։)

Պու կիւն գազէթամըզըն Թէհամմիւլսիւզլիւի ճիհէթի իլէ, պազը մուհիմմ հավատիս վէ իլանլար կէրի պըրագըլըրտըտան, քարիլէր էրթեսինտէն պէտա իլէ տէրճինէ միւսարաաթ օլունաճագ տըր։

([1]) Թածիւպէ չայան հիլէպազլըգ, իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին քիլիսէտէ պիր սաաթտան զիյատէ տուրտուղունու եիւզ պին կէօզ կէօրմիւշ քէնտիէ պիր պագասըր սահա սիւրէյլար տէպպիրի մէք չօգլարը իշիթմիշ իքէն, Փուրսըյա պիր չարեէք խախտո պիր գաչ տագիգէ տուրմատընմըշ, վէ Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսինտէ ճիւմլէնին կէօզիւ էօնիւնտէ Խորէն նախտոյոր իլէ էն սօղրա անճագ իքի տագիգէ լագըրտը իթմէյէ վագըթ պուլապիլմիշքէն պու իքի տագիգէնին պիր սաամա Թանիլիլ օլմասը աճայիպ պիր չէյ տիր։

Փարիս 21 Նոյեմբեր	42 45
Գափանըր	42 85
Լօնտրա գօնսօլիտէ	42³/₈42¹/₈
Գափանըր	— —
Օսմանլը իսխիգրազը	—
Գափանըր	336
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու % տէ 3 . .	71-20
Գափանըր	71-37½
Իթալիան	52 87½
Գափանըր	53 05
Ինկլիզ գօնսօլիտէ	93½
Գափանըր	—
Վիէննա Գամպիօսու	125 —

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Հավա. 10 ձուռ. ապչամ	46-27
» 11 ձուռ. էր սապ. գուր. քէսի.	46-34
» » » էօյլէն	46-25

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վ. ՏԱՆՆԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Իսթանպօլտա Բէօյիւք պաչընտա, Իհթիսապ գարշըսընտա, վէ 7 վէ 8 նիւմէրօլու մաղազալարտա, վէ քէզալիք Պէյօղլունտա Աղա ճամիսի ճատտէսինտէ, 1852 սէնէսինտէ քիւշատ իտիլմիշ օլան 67 նումէրօլու էճզախանէտէ, հէր նէվի էճզա վէ էտէվաթը Թըպպիյէյի մէվճուտ օլտուղու կիպի, Նօրվէճիալը Բէթէր Մօլլէրին Մօրինա պալըղը ճիյէրի եաղը, հէր նէվի գայէթ իւաղէ մատէն սուլարը, վէ քէզալիք Փօրտօ, վէ Իսպանիա, վէ Բէնօ չարապլարը, վէ Ինկլիզ հարապլարը վէ պիրալարը, վէ Ալմանեանըն միտէվվի պիրա խիւլասասը, վէ Լիպիկ նամ Թապիպ իճատը օլարագ ալէա սըղըր էթի խիւլասասը, վէ Լիւպէն գօլօնիալ բարֆիւմլէրի (գօգուլու սուլար վէ եաղլար) վէ Մինէնէ չէգօլաթը, վէ սաւր մաքինալարը. վէ հէր սաաթ հալըր պուլ տախի պուլունմագտա տըր։

ՓԻՍԱԹԼԱՐ ԴԱՅԻԹ ԷՀՎԷՆ ՏԻՐ

Մէզքիւր էճզախանէլէրէ կիճէ վագթի տախի կիտիլիւքտէ, Թալէպ օլունանը իճրա վէ իթայէ հազըր պատամ պուլունաճագ տըր։

ՄԻԼԼԷԹ ՍԻՆԱԴՈՍՈՒ

Ճանիպինտէն Թային օլունան գօմիսիօն ազալարը.

Միւրիւվվէթլիւ սէմահէթլիւ բէտէրլէր,

Միլլէթ միւթէսէրրանընտան սէքիզ իմզա իլէ Թագտիմ գըլընան մահզէրին սուրէթի բէտէրէ չէքիլմիշ հէր քիթապը տիւքքեանլարընտա, վէ սայիր զաղէթա սաթըլան Թիւթիւնճիւլէրտէ վէ գաղինօլարտա իմանէսի ալըմըշար փարայա սաթըլմագտա տըր։

ԶԱԽԻՐԷ 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

		Ղուրուշ
Թայղան Արնավուտ . . .	Քիլէ	30—32
Խամայիլ	»	30—32
Քէօստէնճէ	»	26—28
Րումէլի Պալչըգ սէրթ . .	»	25—26
Ազօֆ գըզըլճա	»	—
Իպրայիլ գըրնօվ	»	27—29
Խամայիլ	»	—
Վարնա գըրնօվ	»	24—25
Պուրղազ գըրնօվ	»	26—27
Պալչըգ գըրնօվ	»	24—25
Գօզօրօզ Գալաս ագտարմա	»	14½—15
Արփա	»	13—13½
Մէվճուտաթ 30,000 . .	»	—

ԷՄԹԱԱՅԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Թիֆթիք Էնգարէ	48—49
» Վան	34—34½
Ճէհրի Գայսէրի	16¼—16½
Էնգարէ	—16
Բամուգ Ատանա	—13
Աճէմ կուրճի Խարբերթ .	11—11½

Եարագ Անատօլու քիրլի .	—5
» » Երզրումի	9— 10½
Աֆիօն	—350
Մազը սիյահ	10—10½
Քիթրէ եապրագ	24— 25
Սալէպ	— 17
Քէչի տէրիսի Թիւյիւ . .	9— 11
Պալ մումու լիրա 110 . .	—28½

ԷՄԹԱԱՅԻ ԷՃՆԷԲԻՅԷ 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԲԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՊ ՇԷՔԷՐԼԷՐԻ

Ինկ. բրիմօ 6-10 լիպրա Գանթ.		—
Օլանտա տէպրու 6-10 լիպ.	»	—
Անվէրսա	»	—
Ֆրանսըզ	»	280—290
Ինկլիզ Թօզ	»	250—52
Օլանտա էքսթրա . . .	»	250—52
» պիրինճի . . .	»	246—47
» իքինճի ֆարգ եօգ .		——
» իւչիւնճիւ . . .	»	243—
Ֆրանսըզ	»	243—
Տէմիր Ին. չէչ. լամա 4քէօշէ	»	56—58
Վէ եուվարլագ	»	56— 58
Տէմիր եարմա	»	58— 60
» սաճ չէչիտ իլէ .	»	105—110
» չէմպէր	»	90—95
Գալայ 9½ լիր. գանթարը.	»	870—880
Գուրչուն Ինկլիզ Ֆրան.	»	145—146
Չէլիք 1 օրֆըր սանտըգ	»	190—202
Սաչմա Մարսիլիա չէշիտ	»	152—154
Մօր պազամ	»	—
Սանթամարթա	»	—
Ջամը զըպրըգ	»	42— 43
Շապ Ինկլիզ	»	67—68
Գահվէ Գարօ ֆինօ %	»	— —750
» իքինճի	»	— —720
» իւչիւնճիւ . . .	»	——
Չիվիտ Ինկլիզ	»	40—160
Գրըմըզ	»	38— 57
Պիպէր Լօնտրա Մարսիլ.	»	—6³⁰
Նըշատըր Ինկլիզ . . .	»	—6³⁰
Թէնէքէ չիֆթ սանտըգ .		280—290
Րօմ Ամէրիգա. 12 կալօն 1 լիր.		—10
» Ինկլիզ . 88½ » »	»	—9

ՄԻՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԻՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՄԻԹԱՆԷ, Չիչէք բազարընտա Ճէմիյէթի Իլմիյէ Թապխանէսինտէ սահիպի մէ'սուլ Թիւլպէնտճեան Յովակիմ.
ԱՏԱՆԱ. Թօվմաճեան օղլու Յակոբ աղա.
ԷԿԻՆ, Թօրոսպճեան Գրիգոր Ալթուն աղա.
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐԸ, Կօրտապեան Վանդան աղա.
ԱՐԹՎԻՆ, Փիլօսեան Պետրոս աղա.
ԷՆԳԱՐԻ, Սինոր Ճիօվանի Լէօնարտի.
ԷՏԻՐՆԷ, Յակոբեան Ալթին աղա Գալագ.
ԷՐԶՐՈՒՄ, Շապանեան Գրիգոր էֆէնտի.
ԹՐԱՊԻԶՈՆ, Մամէլեան Պետրոս աղա.
ԻԶՄԻՐ, Թէօտէրէճեան Ս. Աճեփեան աղա.
ԻԶՆԻՄԻՏ, Գ. Տ. Թ. Գասպարեան.
ՀԱԼԷՊ, Աշեատն Յակոբ աղա.
ՊԻԼԷՃԻԿ, Տէրտուլեթ օղլու Պետրոս աղա.
ՊՐՈՒՍԱ, Նազլըեան Պօղոս աղա.
ՍՊԱՐԹԱ, Հաճի Գէորգեան Հաճի Մկրտիչ աղա.
ՎԱՐՆԱ, Հաճի Կարապետ օղլու Յօհաննէս աղա.
ՎԻԷՆՆԱ, Զարտար Վ. Իլէն աղա.
ՖԻԼԻՊՊԱՀԷԱ, Լիւպէնեան Անտոն աղա.

ՍԱՀԻՊԻ ՄԻՍՈՒԼՈՒ ԴԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՉԻՉԷՔ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒ-
ՄԷՐՕ 45
ՃԷՄԻՅԷԹԻ ԻԼՄԻՅԷ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ